

**KORPUSAVUSTEINEN DISKURSSINTUTKIMUS SA-
NASTA *HIPPI* SUOMI24-KESKUSTELUFOORUMILLA**

Heli Salli
Kandidaatintutkielma
Suomen kieli
Kieli- ja viestintätieteiden
laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2021

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Heli Salli	
Työn nimi Korpusavusteinen diskurssintutkimus sanasta <i>hippi</i> Suomi24-keskustelufoorumilla	
Oppiaine Suomen kieli	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2021	Sivumäärä 26
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tutkielmassani tarkastelen sanan <i>hippi</i> käyttöä Suomi24-keskustelufoorumilla. Tarkoituksena on selvittää, missä asiayhteyksissä <i>hipeistä</i> puhutaan. Tutkielmani teoreettinen viitekehys on korpusavusteinen diskurssintutkimus, jossa korpusavusteisuus näkyy myös aineistonkeruussa sekä menetelmien valinnassa. Analyysin kannalta tutkielmani suuntaa enemmän diskurssintutkimuksen puolelle. Tutkimuskysymykset ovat: Minkälaisia kollokaatteja ja merkitysryhmiä sanan <i>hippi</i> ympärille muodostuu? Minkälaisia eri diskursseja sanaan <i>hippi</i> liittyy sen saamien merkitysryhmien perusteella?</p> <p>Tutkielmani aineisto on Kielipankin vuoden 2001–2017 Suomi24-korpus, jonka olen kerännyt Korp-kordanssityökalun avulla. Hakusanana olen käyttänyt sanaa <i>hippi</i>. Aineistosta olen poistanut kaksoiskappaleet ennen sen siirtämistä AntConc-konkordanssiohjelmaan. AntConcia olen hyödyntänyt kollokaatioanalyysin tekemisessä, minkä antamat sata merkitsevintä kollokaattia sanalle <i>hippi</i> olen ottanut tarkasteltavaksi. Sadasta merkitsevimmästä kollokaatista olen poistanut esimerkiksi konjunktioit, jolloin analyysiin kelpaavia kollokaatteja sain yhteensä 84. Analyysissa olen hyödyntänyt lisäksi konkordansseja, joissa nämä kollokaatit esiintyvät. Kollokaatit olen jaotellut kuuteen eri merkitysryhmään.</p> <p>Sanaan <i>hippi</i> liittyy kuusi eri merkitysryhmää, jotka ovat ihmisryhmät, hippiaate, ajan ja paikan kuvaus, ulkonäön kuvaus, negatiivissävytteiset ilmaukset sekä uskonto. Merkitysryhmistä nostin esille usein toistuvat diskurssit, jotka olivat hyvin samankaltaisia merkitysryhmien kanssa. Näkyvimmit sanaan <i>hippi</i> liittyvät diskurssit olivat alkuperäinen ja moderni hippiaate sekä politiikka. Jatkotutkimuksen kannalta sanaan <i>hippi</i> liittyviä merkitysryhmiä ja diskursseja olisi mielekästä tutkia käyttämällä jotakin toista teoreettista viitekehystä tutkielman taustalla.</p>	
Asiasanat: keskustelufoorumi, <i>hippi</i> , korpusavusteinen diskurssintutkimus, merkitysryhmät, kollokaatio	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TEORIA.....	3
	2.1 Korpuslingvistiikka	3
	2.2 Diskurssintutkimus.....	4
	2.3 Korpusavusteinen diskurssintutkimus.....	5
3	AINEISTO JA MENETELMÄT.....	7
	3.1 Suomi24-keskustelufoorumi aineistona	7
	3.2 Korp-konkordanssityökalu aineistonkeruumenetelmänä	8
	3.3 AntConc-konkordanssiohjelma aineiston analyysin apuna	8
4	AINEISTON ANALYYSI JA TULOKSET	10
	4.1 Sanaan <i>hippi</i> liittyvät merkitysryhmät	11
	4.1.1 Ihmisryhmät.....	11
	4.1.2 Hippiaate	15
	4.1.3 Ajan ja paikan kuvaus.....	17
	4.1.4 Ulkonäön kuvaus	19
	4.1.5 Negatiivissävytteiset sanat.....	20
	4.1.6 Uskonto.....	22
	4.1.7 Merkitysryhmien ulkopuolelle jäävät kollokaatit	23
	4.2 Sanan <i>hippi</i> diskurssit	23
5	YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT.....	25
	LÄHTEET	27

LIITTEET

1 JOHDANTO

Kandidaatintutkielmassani tarkastelen sanan *hippi* käyttöä suomalaisella keskustelufoorumilla. Sanana *hippi* on jäänyt sanastoomme kuvaamaan tietynlaista henkilöä, vaikka hippiliike itsessään ei ole ollut toiminnassa 1970-luvun jälkeen. Alkuperäisessä merkityksessään *hippi*-sanaa käytettiin kuvaamaan yleensä nuorta hippiliikkeen edustajaa, joka vastusti konservatismia, sotaa ja normienmukaista sekä keskiluokkaista elämää (Howard 1969; Issitt 2009). Myös hippien pukeutuminen ja musiikki poikkesi valtavirrasta (Issitt 2009). Hippeihin yhdistettiin lisäksi huumeidenkäyttö, erityisesti psykedeelien ja marihuanan (Davis & Muñoz 1968; Howard 1969: 48; Miller 1999: 6). Nykyään tällaisen kuvauksen vielä antavat esimerkiksi sanakirjamääritelmät (KS s.v. *hippi*; OED s.v. *hippie*). 1960-luvulla hipit eivät kuitenkaan olleet näin homogeeninen ryhmä, sillä tosielämässä sanaa *hippi* käytettiin kuvaamaan hyvin erilaisia ihmistyyppisiä, niin kommuuneissa asuvia ”elämäntapahippejä” kuin keskiluokkaisessa kuplassa asuvia hippejä (Issitt 2009; Howard 1969). Hippiliike rantautui myös Suomeen 1960-luvulla nuorison mukana. Myös Suomessa hippiliike edusti samanlaista ideologiaa kuin sen synnyinmaassa Yhdysvalloissa. Nykyään hippiys on Suomessa ennen kaikkea tyyliisuunta kuin poliittista ideologiaa ajava liike. (Lindfors 2017; Luttinen 2014).

Tutkimuskohteeksi valitsin sanan *hippi*, sillä sanan taustalla on liike, joka on niin yhteiskunnallisesta kuin kulttuurisestakin näkökulmasta merkittävä. Aikaisempi tutkimus (ks. esim. Silos 2003; Howard 1969; Issitt 2009) liittyy erityisesti hippien ja hippiliikkeen tarkasteluun kulttuurintutkimuksen ja sosiologian näkökulmasta, jolloin kielitieteellinen näkökulma jää taka-alalle. Tutkielmassani olen kiinnostunut sanan *hippi* käyttökontekstista nykypäivänä, minkä vuoksi tarkastelen sen käyttöä 2000- ja 2010-luvuilla käydyissä Internet-keskusteluissa. Hippiliikkeeseen ja hippeihin liitettiin paljon negatiivisia stereotypioita 1960-luvulla (Howard 1969), minkä vuoksi hypotesina on, että vielä nykypäivänä sanaa *hippi* käytetään esimerkiksi haukkumasanana. Sanaan *hippi* siis liittyy paljon eri merkityksiä, minkä vuoksi lähden tarkastelemaan kyseistä sanaa tarkemmin.

Tutkielmani tavoitteena on siis selvittää, minkälaisissa yhteyksissä ihmiset käyttävät sanaa *hippi* Suomi24-keskustelufoorumilla. Suomi24-keskustelufoorumi aineistona mahdollistaa sanan *hippi* tarkastelun kansalaisnäkökulmasta, missä käyttäjät lisäksi kokevat saavansa äänensä kuuluviin paremmin kuin muilla media-alustoilla (Harju 2018: 59). Tutkielmassani taustalla on korpusavusteisen diskurssintutkimuksen teoria. Aineiston olen koonnut Kielipankin Suomi24-korpuksesta, jonka analyysissä hyödynnän Korp-konkordanssityökalua sekä AntConc-konkordanssiohjelmaa. Kandidaatintutkielmani tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

1. Minkälaisia kollokaatteja ja merkitysryhmiä sanan *hippi* ympärille muodostuu?
2. Minkälaisia eri diskursseja sanaan *hippi* liittyy sen saamien merkitysryhmien perusteella?

Tutkielmassani etenen ensiksi teoriaan, jossa kartoitan tarkemmin tutkielmani aiheen teoreettista viitekehystä. Tämän jälkeen kerron käyttämästäni aineistosta ja menetelmistä, jossa pyrin systemaattisesti kuvaamaan tapoja, joilla olen koonnut ja muokannut tutkielmani aineiston analyysia varten. Aineistoani käsittelen analyysi ja tulokset -osiossa, jonka rakenne etenee tutkimuskysymyksieni mukaan. Lopuksi pohdin tarkemmin saamiani tuloksia erityisesti jatkotutkimuksen ja mahdollisten tutkielmassani ilmenneiden ongelmien näkökulmasta.

2 TEORIA

2.1 Korpuslingvistiikka

Korpuslingvistiikka on tieteenala, joka tarkastelee kieltä sosiaalisena ilmiönä merkitysten kautta (Teubert 2004: 97–98). Korpuslingvistiikan keskeinen idea on saada selville sekä tunnistaa erilaisia kielen säännöllisyyksiä ja rakenteita, jotka esiintyvät korpuksissa (Baker & McEnery 2015: 1; Knight 2015: 20). Korpuslingvistiikan synnyn on mahdollistanut tietotekniikan kehittyminen, sillä korpuslingvistiikka hyödyntää sähköisessä muodossa olevia korpuksia, eli yleensä laajoja systemaattisesti kerättyjä tekstimassoja (Laippala & Palander-Collin 2020: 460–462; Baker, Hardie & McEnery 2006: 48). Laajuudeltaan tekstikorpuksukset ovat tavallisesti tuhansien ja miljoonien sanojen kokoisia (Baker, Hardie & McEnery 2006: 48). Korpuksukset voivat olla myös muunkinlaisia tiedostoja kuin vain tekstuaalisessa muodossa olevia, on mahdollista tutkia myös esimerkiksi ääni- tai videomuodossa olevia korpuksia (McEnery & Hardie 2012: 2). Korpuslingvistiikkaa pidetään pääasiassa määrällisenä tutkimuksena, mutta korpuksia on mahdollista hyödyntää niin määrällisessä kuin laadullisessakin tutkimuksessa (Laippala & Palander-Collin 2020: 461, 463). Idea korpuslingvistiikasta määrällisenä tutkimusteorianä kytkeytyy sen helppouteen antaa muun muassa tietoa toistuvista rakenteista ja frekvensseistä ilman, että tutkijalla olisi esimerkiksi ennakkokäsityksiä saaduista tuloksista, tai että tuloksia analysoitaisiin tarkemmin suhteessa kontekstiin (Hardie & McEnery 2015: 2; Jantunen 2018a: 22).

Korpuksukset ovat tavallisesti annotoituja, eli ne sisältävät lisätietoja esimerkiksi korpuksissa olevista sanoista tai virkkeistä. Kuvailutiedot eli metadata taas kertoo yksittäisen korpuksen tietoja yleisemmin, esimerkiksi sen tekstilajin, tekijän ja päivämäärän. Annotoiduissa korpuksissa merkkaukset (*tagging*) helpottavat erityisesti kor-

pusten analysointia. Merkkaukset tehdään tavallisesti koneellisesti siihen tarkoitetuilla ohjelmilla, sillä se on huomattavasti nopeampaa kuin manuaalisesti tehtynä. Tässä tavassa tosin ongelmana on erilaiset virheet merkkauksessa, esimerkiksi väärin merkityt sanaluokat. (Baker, Hardie & McEnery 2006: 48–49; Baker & McEnery 2015: 1–2.) Tutkielmassani käytän Kielipankin Korp-konkordanssityökalua, jossa käyttämäni hakusana *hippi* on automaattisesti merkitty substantiiviksi.

Korpuukset kerätään palvelemaan jotakin tiettyä tarkoitusta varten, minkä vuoksi eri korpuukset sopivat eri käyttötilanteita varten. Korpusta valittaessa tulisi siis pohtia, antaako kyseinen korpus riittävästi tietoa omaa tarkoitusta varten. (Laippala & Palander-Collin 2020: 461; McEnery, Xiao & Tono 2006: 59.) Korpuksia on olemassa monenlaisia, ja ne ryhmitellään esimerkiksi kokoamisperiaatteiden tai käyttötarkoituksen perusteella (Laippala & Palander-Collin 2020: 464). Korpuksia voi ryhmitellä esimerkiksi yleiskorpuksiin, erikoiskorpuksiin, synkronoituihin aineistoihin, diakronisiin aineistoihin, puhutun kielen aineistoihin tai koneellisesti koottuihin aineistoihin. Korpusten ryhmittelyssä voi olla kuitenkin päällekkäisyyksiä, eli ne voidaan luokitella samanaikaisesti useampaan kuin yhteen korpustyyppiin (McEnery, Xiao & Tono 2006: 59). Yleiskorpuksiin kuuluvat kansalliskorpuukset ovat tavallisesti melko laajoja, noin 50–500 miljoonan sanan korpuksia (Teubert & Čermáková 2004: 118), ja niiden tehtävänä on kuvata jonkin tietyn maan kieltä (Laippala & Palander-Collin 2020: 465). Erikoiskorpuukset taas ovat tekstityypiltään spesifisempiä, ja niillä tutkitaan jotain tietyn tyyppistä kieltä (Paltridge 2012: 145). Tutkielmassani käytän Kielipankin Suomi24-keskustelufoorumien Internet-keskusteluaineistoa, joka lasketaan erikoiskorpukseksi. Erikoiskorpuukset ovat tavallisesti yleiskorpuksia huomattavasti suppeampia.

Korpusten riittävä laajuus ei ole yksistään riittävä peruste niiden luotettavuudelle, vaan korpuksissa tulee ottaa huomioon useita eri tekijöitä (Tyrkkö & Taavitsainen 2020: 310–311). On siis otettava huomioon, että vaikka korpuslingvistiikka keskittyykin merkitysten tarkasteluun, sen avulla ei ole mahdollista saada täysin kattavia tuloksia (Teubert 2004: 99). Tämän vuoksi tutkielmani teoreettinen viitekehys ei ole puhtaasti määrälliseen korpuslingvistiikkaan perustuva, vaan tutkielmassani on myös vahva diskurssintutkimuksellinen sekä laadullinen näkökulma.

2.2 Diskurssintutkimus

Korpuslingvistiikan tavoin myös diskurssintutkimus pohjautuu oikeaan kieleen ja kielenkäyttötilanteisiin sekä niiden analysointiin (McEnery, Xiao & Tono 2006: 111; Luukka 2000: 156). Lähtökohdiltaan diskurssintutkimuksen suuntauksia voidaan pi-

tää niin funktionaalisina kuin formalistisinakin, vaikka funktionalismi tavallisesti näkyykin diskurssintutkimuksessa vahvemmin sen tavasta tarkastella aitoja kielenkäyttöaineistoja (Luukka 2000: 143, 156).

Diskurssintutkimus on tieteenalana monitulkintainen sekä monitieteinen, eikä esimerkiksi käsitteellä *diskurssi* ole yhtä vakiintunutta tarkoitusta (Pälli & Lillqvist 2020: 374–377). Siksi diskurssintutkimuksesta puhuttaessa on tärkeää ensiksi määrittellä, mitä tarkoitetaan sanalla *diskurssi*. Esimerkiksi James Gee ja FairClough ovat määritelleet samantapaisesti kaksi eri määritelmää *diskurssi*-käsitteelle (Heikkinen 2012: 97). Ensimmäinen määritelmä on yksikössä ilmenevä, abstraktimpi kuvaus *diskurssista*. Sekä James Gee että FairClough ajattelevat tällaisen *diskurssin* käsittelevän kieltä sosiaalisena käytäntönä tai toimintana. Toisessa määritelmässä *diskurssiin* viitataan usein monikossa, sillä sen ajatellaan luovan eri näkökulmassa olevia merkityksiä jostain tietystä asiasta (Heikkinen 2012: 97).

Tutkielmassani tarkoitan diskurssilla erilaisia kielenkäytön aihepiirejä, kuten *huumediskurssi* tai *uskontodiskurssi*, sillä tällaisia diskursseja on myös aikaisemmin tutkittu korpusten avulla (Baker 2006: 3). Tällaisessa tarkastelussa otan huomioon erityisesti kielen ja kontekstin välisen suhteen, jossa sekä kielenkäyttötilanne sekä kulttuurinen konteksti vaikuttavat kielenkäyttäjän valintoihin (Paltridge 2012: 3). Tutkielmassani tämä näkyy esimerkiksi käyttämässäni aineistossa, eli Internet-keskusteluaineistossa, jossa ihmiset jakavat näkemyksiään suhteessa toisten näkemyksiin (Harju 2018: 53). Tutkielmassani tavoitteena onkin tehdä erilaisia päätelmiä sanaan *hippi* liittyvistä diskursseista Suomi24-keskustelufoorumilla. Tutkielmassani käsittän diskurssin merkitysryhmää laajempänä ja useammassa konteksteissa toistuvana ilmiönä, ja merkitysryhmät enemmän suoraan kollokaatteihin liittyvänä ilmiönä.

2.3 Korpusavusteinen diskurssintutkimus

Korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa eli CADs:ssa (*corpus-assisted discourse studies*) yhdistyy niin korpuslingvistiikan kuin diskurssintutkimuksenkin teoriat sekä menetelmät. Korpuslingvistiikan yhteydessä diskurssintutkimus sijoittuu tavallisesti kielenkäytön tarkasteluun (Biber, Connor & Upton 2007: 1). Tieteenalana korpusavusteinen diskurssintutkimus on suhteellisen uusi, sillä pitkään ajateltiin, ettei näitä kahta tieteenalaa ole mahdollista yhdistää. Korpuslingvistiikassa hyödynnetään pääosin määrällisiä menetelmiä, kun taas diskurssintutkimuksessa laadullisia. Korpusavusteisuutta hyödynnetään erityisesti silloin, kun pelkällä diskurssintutkimuksella ei ole mahdollista saada selville kaikkea tekstistä. (McEnery, Xiao & Tono 2006: 111; Partridge, Duguid & Taylor 2013: 11.)

Korpusavusteiselle diskurssintutkimukselle on tavanomaista, että siinä käytetään aineistona erikoiskorpuksia, sillä ne mahdollistavat aineiston tekstin tarkastelun kokonaisuutena eikä otoksina, niin kuin yleiskorpuksissa (McEnery, Xiao & Tono 2006: 111, 113). Tässä ilmeneekin diskurssintutkimuksen vaikutus korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa, sillä yleisesti korpuslingvistiikassa analysoidut korpuksiset sisältävät pelkästään tekstiotoksia, mikä johtuu korpuslingvistiikan määrällisestä suuntauksesta (Leech 2000: 678–679). Myös tutkielmassani käytän aineistona erikoiskorpusta, jossa konkordanssit antavat täyden tekstikontekstin analyysia varten.

Korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa yhtenä lähestymistapana näkyy fraseologinen kielenkäsitelmä. Fraseologinen kielenkäsitelmä korostaa käsitelmää siitä, että kommunikoidessa esiintyy ilmauksia, joiden sanat ja rakenteet esiintyvät toistuvasti yhdessä. Tällaisiksi fraseologisiksi ilmauksiksi voidaan laskea esimerkiksi kollokaatiot, joiden esiintymistä tarkastelen tutkielmassani. (Jantunen 2018a: 27; Jantunen 2018b: 5.)

Korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa tutkitaan usein kriittistä diskurssintutkimusta, sillä poliittiset diskurssit ovat usein toistuva tutkimuskohde korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa (McEnery, Xiao & Tono 2006: 111). Suomessa korpusavusteista diskurssintutkimusta on hyödyntänyt muun muassa Jantunen (2018b) homouden ja heterouden diskurssissa, sekä Lehto (2018) väitöskirjassaan japaninsuomalaisten kielipuheesta. Vastaavaa korpusavusteista diskurssintutkimusta on lisäksi tehty sanasta *kansa*, missä tarkastellaan muun muassa kyseiseen sanaan liittyvien diskurssien muodostumista Suomi24-keskustelufoorumilla (Johansson, Jantunen, Heimo, Ahonen & Laippala 2018). Sanasta *hippi* ei ole tehty aikaisempaa korpusavusteista diskurssintutkimusta, mutta vastaavaa korpusavusteista diskurssintutkimusta on tehty muista ihmisryhmistä. Esimerkiksi Berger, Friginal & Roberts (2017) ovat tarkastelleet pakolaisiin ja maahanmuuttajiin liittyviä representaatioita.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Aineiston olen kerännyt Kielipankin Suomi24-korpukselta vuosilta 2001–2017, mikä on laadittu Korp-konkordanssityökalulle. Tässä luvussa kuvailen tarkemmin kyseistä aineistoa sekä aineistonkeruumenetelmiä. Keskityn lisäksi kuvailemaan tutkimuksessa käyttämäni AntConc-konkordanssiohjelmaa.

3.1 Suomi24-keskustelufoorumi aineistona

Suomi24 on suomalainen sosiaalisen median alusta, jonka palvelut sisältävät muun muassa keskustelufoorumin. Suomi24 on perustettu vuonna 1998 ja nykypäivänä sitä käyttää melkein puolet Suomen väestöstä, mikä tekee siitä yhden suurimmista suomalaisista sosiaalisen median alustoista. Suomi24-palvelun omistaa nykyään City Digital Group. (City Digital Group Oy 2021.) Aikaisemmin palvelu kuului Aller Media Oy:lle, joka teki yhteistyötä Kielipankin kanssa Suomi24-korpuksen koontia varten. Suomi24-keskustelufoorumin korpusaineisto on edelleen Aller Media Oy:n omistuksessa. (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua 2016: 5.) Suomi24-keskustelufoorumi antaa käyttäjilleen mahdollisuuden keskustella anonyymisti eri aihepiireihin liittyvistä asioista (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua 2016: 5). Keskustelufoorumeilla anonyymiteetti mahdollistaa ihmiselle sellaisen ilmaisumahdollisuuden, jota ei oikeassa elämässä uskallettaisi tuoda ilmi (Harju 2018: 53).

Suomi24-aineistoa on kerätty vuodesta 2001, ja tällä hetkellä sitä on saatavilla vuoteen 2017 asti. Sosiaalisen median aineistoksi Suomi24-aineisto on suhteellisen laaja, sillä se sisältää yli 70 miljoonaa viestiä. Aineisto on ollut saatavilla vuodesta 2015 ei-kaupalliseen opetus- ja tutkimustarkoitukseen, ja kyseisellä hankkeella on pyritty edistämään yhteiskuntatieteellistä tutkimusta. (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua 2016: 5)

Vaikka aineistona Suomi24-korpus on laaja, sen avulla saamia tuloksia ei ole otollista heijastaa koko yhteiskunnan näkökulmiin ja mielipiteisiin. Citizen Mindscales -hankkeen tuottaman kyselyn perusteella voidaan olettaa tyypillisimmän Suomi24-keskustelufoorumin käyttäjän olevan keski-ikäinen mies (Harju 2018: 54–55), eli kaikkien ikäryhmien ja sukupuolten edustus Suomi24-keskusteluissa ei tasavertainen.

3.2 Korp-konkordanssityökalu aineistonkeruumenetelmänä

Suomi24-korpuksen olen kerännyt Kielipankin Korp-konkordanssiohjelmasta, jonka on kehittänyt Ruotsin kielipankki, Språkbanken. Korp on selaimella käytettävä ohjelma, joka sisältää annotoituja tekstikorpuksia. Hakutulosten tekemiseen Korp tarjoaa kolme vaihtoehtoa – yksinkertaisen, laajennetun sekä vertailevan haun. Haun on mahdollista tehdä sanalla, sanan osalla, useamman sanan sanajonona tai esimerkiksi sanaluokalla. (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua: 15.)

Käytän tutkielmassani Suomi24-korpusta, joka on kerätty ajalta 1.1.2001–31.12.2017. Laajennetussa haussa käytin sanaa *hippi* sen perusmuodossa, eli hakutulos näyttää sanan *hippi* kaikki eri taivutukset ja muodot. Hakutuloksia sain yhteensä 17 143 konkordanssia, joista aineistoa varten latsasin yhteensä 12 000.

Erityisesti isojen korpusten ongelmana on duplikaatit, eli tekstissä useampaan kertaan esiintyvät sanat ja virkkeet. Duplikaattien poistaminen aineistosta on tärkeää, sillä ne voivat antaa väärää kuvaa frekvensseistä. (Baker, Hardie & McEnery 2006: 64). Tutkielmassani käyttämäni Suomi24-korpus sisältää keskustelufoorumeille tyypillisesti paljon roskapostia, mikä pitää ottaa huomioon tuloksia tarkastellessa. Duplikaattien poistoon käytin Excel-ohjelman ”Poista kaksoiskappaleet” -toimintoa, mikä poisti noin 5 % aineistosta. Poistin duplikaatit ensiksi lemmatisoimattomasta aineistosta ja sen jälkeen lemmatisoidusta. Duplikaattien poisto ei kuitenkaan siivoa aineistoa täydellisesti, joten jäljellejäänyt roskaposti aineistossa voi vaikuttaa muun muassa kollokaattien frekvensseihin. Siirsin aineiston Excelistä Wordiin, jossa poistin aineistosta muun muassa erikoismerkit, turhat välilyönnit ja ylimääräiset pisteet sekä pilkut.

3.3 AntConc-konkordanssiohjelma aineiston analyysin apuna

Korpuksset ovat tavallisesti liian suuria sellaisenaan tarkasteltavaksi, minkä vuoksi on olemassa ohjelmia, joiden avulla pystyy tarkastelemaan esimerkiksi korpuksen frekvenssejä ja kollokaatteja helpommin (Stubbs 2001: 66–67). Tutkielmassani käytänkin korpuksen tarkastelun apuna AntConc-konkordanssiohjelmaa. AntConc on koneelle

ladattava konkordanssiohjelma, joka on saatavilla ohjelman kehittäjän Laurence Anthony'n kotisivuilla (Anthony 2019). Tutkielmassani olen käyttänyt AntConcin versiota 3.5.8. AntConc-konkordanssiohjelmaa pystyy hyödyntämään esimerkiksi avainsana-analyysissä sekä kollokaatioanalyysissä, joista jälkimmäistä hyödynnän myös tässä tutkielmassa.

Kollokaatioanalyysissä tarkastelen sanan *hippi* 100 merkitsevintä kollokaattia sekä niiden esiintymisympäristöä AntConc-konkordanssiohjelman avulla. AntConcin antamat kollokaatit olen jaotellut eri merkitysryhmiin. Jaottelussa olen hyödyntänyt AntConcin konkordanssivälilehteä, josta ilmenee jokaisen kollokaatin tekstiympäristö sekä konteksti. AntConc kuitenkin näyttää virkkeiden sanat perusmuodossa, minkä vuoksi olen hyödyntänyt myös Excel-ohjelmaa konkordanssien tarkastelussa. Kollokaatit liittyvät idiomien toimintaperiaatteisiin (Sinclair 1991: 115). Sinclair (1991) käyttää kahta eri termiä kollokaatioille: *noodi* ja *kollokaatti*. Kollokaatteja ovat leksi-kaaliset sekä kieliopilliset sanat, jotka säännöllisesti esiintyvät toistensa yhteydessä, sekä joiden suhde on tilastollisesti merkittävä (Baker 2006: 95–96; McEnery, Xiao & Tono 2006: 56).

AntConcin kollokaatiohaussa olen käyttänyt testinä MI:tä. MI (Mutual Information) tarkoittaa todennäköisyyttä, jolla kaksi eri sanaa esiintyvät tekstissä toistensa läheisyydessä. MI pohjautuu suhteelliseen frekvenssiin sekä korpuksen kokoon, minkä pohjalta se laskee saadun arvon. MI:n ongelmana on kuitenkin liian isojen arvojen antaminen alhaisten frekvenssien sanoille. (Baker 2006: 101–102.) MI-testin lisäksi AntConc tarjoaa vaihtoehdoksi myös t-testiä, jossa mitataan väitteen luottamusta siitä, että koAntConcin antamat sanan *hippi* sata merkitsevintä kollokaattia ovat MI-arvoltaan 3.22–5.08. Tarkasteluväliksi olen asettanut 4L–4R eli neljä sanaa oikealta ja neljä vasemmalta. Muun muassa Jantunen (2018a) on käyttänyt CADS-tutkimuksessaan kyseistä tarkasteluväliä. Kollokaattien vähimmäisfrekvenssiksi olen asettanut 50, jolloin kollokaatit ovat todennäköisemmin useamman Suomi24-keskustelufoorumin käyttäjän kirjoituksista (Jantunen 2018a: 29).

4 AINEISTON ANALYYSI JA TULOKSET

Tässä luvussa tarkastelen sanan *hippi* sataa merkitsevintä kollokaattia, jotka olen jaotellut erilaisiin merkitysryhmiin. Merkitysryhmät olen jaotellut otsikoittain pääryhmiin, joihin kuuluvia pienempiä merkitysryhmiä käsittelen jokaisen pääryhmän kohdalla. Analyysissä etenen ensiksi merkitysryhmien luokittelussa sekä analyysissä, minkä jälkeen tarkastelen lopuksi diskursseja, jotka nousivat merkittävimmin esiin merkitysryhmien analysoinnin yhteydessä.

Diskurssien etsimisen ja tarkastelun metodina hyödynnän *semanttisen preferenssin* näkökulmaa, jota muun muassa Stubbs ja Baker ovat myös hyödyntäneet. Stubbs (2001) määrittelee semanttisen preferenssin tarkoittamaan jotakin tiettyä sanaryhmää, joilla on jokin sama semanttinen piirre. Tämä semanttinen piirre muodostaa suhteen lemman tai sananmuodon sekä tietyn leksikaalisen merkitysryhmän välille. Semanttinen preferenssi on yhteydessä muun muassa korpusavusteisessa diskurssintutkimuksessa käytettyyn kollokaatioanalyysiin, sillä siinä keskitytään semanttisesti samassa yhteydessä esiintyvien sanojen tarkasteluun. (Stubbs 2001: 65; Baker 2006: 86–87.) Myös Jantunen (2004) avaa väitöskirjassaan semanttisen preferenssin käsitettä. Hän painottaa erityisesti semanttisen prosodian ja semanttisen preferenssin eroa, jossa merkittävin on näkökulma se, miten semanttinen preferenssi ilmenee nimenomaan tekstiyhteydestä eikä esimerkiksi sanaluokista tai yhteyksistä tiettyihin noodeihin (Jantunen 2004: 24–25). Tutkielmassani käytän semanttisen preferenssin sijasta termiä merkitysryhmä, vaikka merkitysryhmän käsitänkin terminä hyvin samalla tavalla kuin semanttisen preferenssin käsitteen. Tutkielmassani en ole esimerkiksi tehnyt merkitysryhmissä varsinaista jaottelua sanaluokkien välillä, vaan olen jaotellut kollokaatit merkitysryhmiin konkordansseissa ilmenevien tekstiyhteyksien perusteella.

4.1 Sanaan *hippi* liittyvät merkitysryhmät

Tutkielmassani tarkastelen sanan *hippi* sata merkitsevintä kollokaattia, jotka olen jaotellut kuuteen eri merkitysryhmään (taulukko 1). Sadasta merkitsevimmästä kollokaatista ulkopuolelle olen jättänyt muun muassa konjunktiot kuten *tai*, *vai* sekä *eli*, muita taipumattomia sanoja sekä lyhenteitä kuten *tms.* ja *jne.* Esimerkiksi konjunktioiden tehtävänä on lähinnä sitoa lauseita toisiinsa (VISK § 812), minkä vuoksi ne eivät itsessään kerro paljoa tässä tapauksessa *sanan* *hippi* diskursseista. Tällaisia sanoja on yhteensä 16, jolloin jäljelle jää 84 kollokaattia. Analyysin ulkopuolelle olen lisäksi jättänyt sellaiset kollokaatit, jotka eivät sovi mihinkään merkitysryhmään ja jotka eivät ole analyysin kannalta merkittäviä.

Taulukko 1. Merkitysryhmät sekä niihin kuuluvien kollokaattien prosentuaalinen määrä.

Merkitysryhmä	Kollokaattien prosentuaalinen määrä
Ihmisryhmät	28,57 %
Hippiaate	15,48 %
Ajan ja paikan kuvaus	10,71 %
Ulkonäön kuvaus	9,52 %
Negatiivissävytteiset sanat	8,33 %
Uskonto	3,57 %
Muut	20,24 %

4.1.1 Ihmisryhmät

Laajin sanaan *hippi* liittyvä merkitysryhmä on erilaiset ihmisryhmät (taulukko 1). Ihmisryhmien sisällä olen lisäksi tehnyt jaottelua pienempiin merkitysryhmiin. Ihmisryhmien sisällä esiintyy lisäksi tyyli- ja musiikkiryhmien sekä politiikan merkitysryhmät. Näissä merkitysryhmissä politiikan ja yleisesti ihmisryhmiin kuuluville kollokaateille on yleisempää yhdistää kyseiset kollokaatit suoraan *hippeihin*, esimerkiksi kuvata kyseisten kollokaattien avulla hippejä. Tällaisessa kuvailussa kielellisinä keinoina keskustelussa käytetään esimerkiksi vertailua. Tyyli- ja musiikkiryhmässä taas tämä on vähäisempää.

Taulukko 2. Tyyli- ja musiikkiryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
juppi	2	5.07110	106
hoppari	3	5.06024	128
punkkari	6	4.86413	313
rockari	8	4.83503	54
rokkari	12	4.73160	111
punk	14	4.70358	76
hevari	15	4.65698	118
rock	16	4.52691	63
gootti	17	4.52589	204
tavis	22	4.40398	84

Tyyli- ja musiikkimerkitysryhmään kuuluvat kollokaatit ovat *hoppari*, *punkkari*, *rokkari/rockari*, *hevari*, *gootti*, *punk*, *rock*, *tavis* sekä *juppi* (taulukko 2). Tässä merkitysryhmässä kollokaattien ja sanan *hippi* yhteys rinnastuu lähinnä kielellisesti eikä niinkään semanttisesti (esimerkki 1). Keskustelussa on siis toistuvaa, että hipit luetellaan samoissa lauseissa yhtenä tyyli-ryhmänä muiden tyyli- ja musiikkiryhmien kanssa. Yhdessä sanan *hippi* kanssa tämän merkitysryhmän kollokaatit muodostavat keskustelussa tietynlaisen kollektiivisen ryhmän, jossa yhdistävänä tekijänä on ihmisten erottuminen erityisesti ulkonäöllisesti tai musiikillisesti muusta väestöstä (esimerkki 2).

- 1) Ja tiedoksesi: en käytä alkoholia, en huumeita, en tupakkaa... olen siis streit-tari! :) En ole *hippi*, **juppi**, **punkkari**... aivan normaali ihminen, tosin toisinajattelija!
- 2) No minäpä vastaan tähän että ylipäätänsäkin luokitellaanko sut sitten **punkkariksi**, **hevariksi**, *hipiksi*, **gootiksi**, **hoppariksi** tai vaikkapa rockabillyksi, niin ei pelkästään kato sen mukaan millainen musamaku tai pukeutumistyyli sulla on, vaan myös kokonaisuus, eli että onko sun aatteilla / ajatusmaailmalla ja/tai millään sun luonteenpiirteillä mitään yhteensopivaa tämän musiikin ja tyylin kanssa? Eli omaatko mitään kyseisen tyyli-ihmisen stereotypioita?

Joissakin tapauksissa keskustelussa esiintyy niin sanottua ”kuilun luomista” *hippien* ja tietyn ihmisryhmän välille, jolloin keskustelussa kirjoittaja korostaa tekstissä jonkun tässä merkitysryhmässä esiintyvän kollokaatin positiivisia puolia, kun taas *hippejä* kuvataan esimerkiksi negatiivisin adjektiivein. Erityisesti kollokaatin *tavis* kohdalla tämä on yleistä. *Tavis* esiintyy tavallisesti positiivisessa valossa, kun taas *hipit* luokitellaan vaihtoehtotyyli-ryhmään, sekä heitä kuvaillaan esimerkiksi sanalla ”elämäntapaintiaani”. Tämän merkitysryhmän kohdalla aineistossa ilmenee tyyli- ja musiikkiryhmiin liittyviä gallupeja, mikä vääristää jonkin verran tuloksia. Myös kollokaatti *juppi* saattaa vääristää tuloksia, sillä kyseisellä kollokaatilla viitataan suurimmaksi osin sanontaan ”ennemmin hippi ja juntti kuin juppi ja hintti” sekä yhtyeen

Neljä Ruusua kappaleeseen "Juppihippippunkkari". Kuitenkin jokaisen tämän merkitysryhmän kollokaateista aineistosta löytyy myös muitakin tekstikonteksteja *hippi*-sanan yhteydessä kuin gallupit.

Tämän merkitysryhmän kollokaateista *punkkari* sekä *rokkari* yhdistetään eniten suoraan *hippiin* eli niiden ja hippien kuvaillaan kärjistetyimmässä tapauksissa olevan jopa synonyymejä toisilleen. *Punkkarin* ja *rokkarin* kohdalla *hippiin* liittyvät rinnastukset liittyvät useasti samanlaiseen ideologiaan, erityisesti anarkismiin, sillä heidän ajattelun toimivan ja kapinoivan yleisiä normeja vastaan. Kyseisten kollokaattien kohdalla ideologiat ilmenevät myös pohdinnalla siitä, liittyykö nämä tyyli-ryhmät kuinka vahvasti niihin liittyviin ideologioihin ja elämäntyyliin.

Taulukko 3. Poliittisen merkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
natsi	11	4.78744	82
kommari	13	4.71165	84
kommunisti	21	4.40424	74
anarkisti	33	4.13856	56
vihreä	39	4.02465	136

Poliittisen ihmisryhmän merkitysryhmään kuuluvat kollokaatit *natsi*, *kommari*, *kommunisti*, *anarkisti* sekä *vihreä* (taulukko 3). *Natsia* lukuunottamatta muut tämän ryhmän kollokaateista yhdistetään usein osaksi hippejä sekä hippi-ideologiaa (esimerkki 3). Suomi24-aineistossa ilmenee muun muassa pohdintaa siitä, ovatko hipit poliittiseltaan suuntautumiseltaan kommunisteja (esimerkki 3).

- 3) *Hipit* eivät kyllä olleet välttämättä **kommunisteja** poliittiselta suuntautumiseltaan. Radikaalivasemmistoa edusti vain osa, pasifismi, vihreät tai New Age kuvasivat *hippejä* **kommunistia** paremmin...

Tähän kysymykseen keskusteluissa ilmenee eriäviä mielipiteitä, mutta suurilta osin hipit kuitenkin liitetään enemmän kommunisteihin sekä "anarkokommunisteihin", jossa "anarkolla" viitataan anarkismiin. Tätä perustellaan muun muassa sillä, että vaikka hipeillä katsotaan olevan liberaaleja arvoja, ei hippejä kuitenkaan pidä sekoittaa liberalismiin. *Natsi* taas esiintyy *hipin* kanssa vastakkainasettelun näkökulmasta, sillä ideologialtaan kummatkin eroavat toisistaan merkittävästi. Keskusteluissa tosin yhtä lailla sekä *hippi* että *natsi* esiintyvät negatiivisessa valossa, sillä ne yhdistetään muihin ääri-ryhmiin kuten fasisteihin ja terroristeihin. Kollokaatilla *vihreä* viitataan puolueeseen Vihreät, sekä ihmisiin, jotka kannattavat niin sanottuja pehmeitä arvoja kuten ympäristönsuojelua (KS s.v. *vihreä*). Näiden vihreiden aatteiden ajatellaan olevan muun muassa jatkoa hippiaatteelle, missä kirjoittaja esittää väittämänsä faktana (esimerkki 4).

- 4) **Vihreä** aate on jatkoa *hippi* aatteelle. Kun *hippiliike* hiipui, niin **vihreäliike** tuli *hippien* tilalle.

Keskustelussa ilmenee lisäksi ajatus siitä, että ”vihreitä arvoja kannustavat hipit” ovat poliittiselta ideologialtaan naiiveja verrattuna esimerkiksi Kokoomuksen kannattajiin. Myös kollokaatin vihreä kohdalla esiintyy vastakkainasettelua *natsien* ja *hippien* välillä.

Taulukko 4. Muut ihmisryhmän merkitysryhmän kollokaateista ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
nörtti	7	4.84198	52
hetero	10	4.82197	55
juntti	18	4.47955	85
hörhö	25	4.29230	52
linus	27	4.26428	51
linux	32	4.14315	52
sivari	34	4.13796	99
suomalainen	52	3.75957	142
muutama	76	3.43269	82

Loput tämän merkitysryhmän kollokaateista olen jaotellut yleisesti kuuluvan ihmisryhmien merkitysryhmiin (taulukko 4). Nämä kollokaatit ovat *nörtti*, *juntti*, *hörhö*, *sivari*, *suomalainen*, *muutama*, *linus/linux* sekä *hetero*. Kollokaatin *juntti* kohdalla ilmenee vastakkainasettelua ”junttien” sekä *hippien* ajatusmaailmojen välillä (esimerkki 5).

- 5) Kyllä tosiaan vituttaa tämä nykyinen sairas yhteiskunta! Ja jos kerrot mielipiteenäsi ettet hyväksy homoja ja varsinkaan heidän adoptio oikeutta niin nämä *hipit* haukkuvat sen jälkeen **junteiksi!** Katsotaanpa miten sekaisin ja hullu tämä maailma on 20-30 vuoden päästä kun alkaa tämän kieroutuneen yhteiskunnan lapset olemaan aikuisia! Ei todellakaan ole maailma hyvä paikka enää.

Keskustelussa *hippien* liberaalia ajattelumaailmaa kuvataan ajavan yhteiskunnan ”kieroutuneeksi”, ja tällaista muutosta vastustavia pidetään ”junteina”. *Juntti* myös esiintyi *hipin* kanssa haukkumasanana ”lesbon” ja ”retardin” yhteydessä. Myös muille tämän merkitysryhmän kollokaateille on tavanomaista esiintyä haukkumasanoina, esimerkiksi kollokaatti *hörhö* on itsessään semanttiselta merkitykseltään negatiivinen. *Hörhöt* mielletään tavallisesti tarkoittamaan outoa tyyppiä, mutta *hörhöllä* on lisäksi toinenkin semanttinen merkitys, jossa se tarkoittaa narkomaania eli huumeidenkäyttäjää (KS s.v. *hörhö*). Keskustelussa molemmat semanttiset merkitykset tulevatkin ilmi *hippien* kuvailun yhteydessä (esimerkki 6). Toisaalta kyseinen esimerkkivirke on tyyliltään erittäin provokatiivinen, jolloin sen funktiona on enemmänkin ärsyttää toisia keskustelijoita kuin tuoda esille kirjoittajan oikeita näkemyksiä.

- 6) *Hipin* näköinen **hörhö** on varmaan anarkisti tai äärivasuri. Hehän tunnetusti ovat psykopaattisia tappajia luonteeltaan, vaikka muita siitä ominaisuudesta syyttävätkin.

Semanttiselta merkitykseltään negatiivisia ominaisuuksia saa myös kollokaatti *sivari*. *Sivari* yhdistetään *hippiin* stereotypian kautta, jossa ajatellaan sekä *sivarien* että *hippien* olevan sodanvastaisia. Molempia myös kuvataan muun muassa pitkätukkaisiksi sekä "isänmaanpettureiksi". Kollokaatti *suomalainen* esiintyy esimerkiksi sellaisissa konteksteissa, joissa verrataan suomalaisia *hippejä* ja heidän elämäntapojaan stereotyyppiseen hippielämäntyyliin. Suomalaisten *hippien* kuvaillaan olevan lähinnä rauhanaatteen kannattajia, joiden elämäntavassa huumeet eivät ole osana sitä. Kollokaatilla *suomalainen* halutaan lisäksi korostaa eteläsuomalaisten eroa muihin suomalaisiin käyttämällä termiä "eteläsuomalainen hippi", joka esiintyy keskustelussa useaan otteeseen.

4.1.2 Hippiaate

Hippiaatteen merkitysryhmässä välittyy muun muassa erilaiset stereotypiat hippien elämäntavoista kuin myös alkuperäisen 1960–1970-lukujen hippiaatteen tavat ja ideologiat. Tämän merkitysryhmän olen jaotellut kahteen osaan: yleisesti hippiaatteeseen sekä huumeisiin.

Taulukko 5. Yleisesti hippiaatteen merkitysryhmään kuuluvat kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
työtön	24	4.31616	67
rauha	51	3.75996	110
rakkaus	53	3.74572	92
aate	56	3.72233	60
vapaa	58	3.65623	54
rakastaa	61	3.64435	69
kuulua	72	3.46938	117
työ	81	3.37643	158

Yleisesti hippiaatteeseen kuuluvat kollokaatit ovat *työtön*, *rauha*, *rakkaus*, *aate*, *vapaa*, *rakastaa*, *työ* sekä *kuulua* (taulukko 5). Jo pelkästään tämän ryhmän kollokaateista ilmeneekin hyvin stereotyyppisen hippiaatteen ydin – rauha ja rakkaus, joka tulee sanonnasta "peace and love". Kyseisen sanonnan takia kollokaatit *rauha* ja *rakkaus/rakastaa* esiintyvät toistuvasti yhdessä keskusteluissa, ja niitä käytetään keskustelussa toistuvasti kuvaamaan hippejä. Stereotyyppisyys ilmenee myös keskusteluissa, joissa toisaalta korostetaan hippien rauhantahtoisuutta, mutta toisaalta myös pidetään "rauhaa ja rakkautta" tunnustavia hippejä tekopyhinä (esimerkki 8). Kollokaatin *rauha*

kohdalla *hippejä* kohtaan ilmenee niin negatiivisia kuin positiivisiakin asenteita. Hippien rauhantahtoisuus nähdään niin muita kritisoitavana aatteena (esimerkit 7 ja 8) kuin päällisin puolin ”hyvänä juttuna”.

- 7) Kaikki on epäterveellistä ja saastuttaa. Mitään ei saa tehdä tai syödä. Eläköön greenpeace! Vihreä **rauha!** Pees ja hani! *Hipit* pelastaa planeetan!
- 8) Itku on tervettä. Epäterveempää on olla tekopyhyyttä julistava **rakkauden hipp**i joka ei koskaan itke.

Kyseinen esimerkkivirke (7) on kielelliseltä tyyliltään kirjoitettu sarkastiseen sävyyn, mikä myös ilmentää kirjoittajan halveksuntaa hippejä ja hippiaatetta kohtaan, ja lisäksi antaa kollokaateille *rauha* ja *rakkaus/rakastaa* pejoratiivisen merkityksen. Virkkeen sarkastisuus ilmenee erityisesti siinä käytetyillä modaalisilla lausetyypeillä eli tässä tapauksessa deklaraatiivi- ja eksklamaatiivilauseilla. Deklaraatiivilauseet ilmaisevat väitteitä, kun taas eksklamaatiivilauseet väitteitä, joista erityisesti jälkimmäinen usein ilmentää kirjoittajan suhtautumista tekstiin (VISK § 887, 890). Pejoratiivisen merkityksen saavia deklaraatiivilauseita esiintyy myös kollokaatin *aate* yhteydessä, jossa korostuu kirjoittajan mielipide siitä, kuinka hippiaatteen kuuluu jo jäädä historiaan.

Kollokaattien *työ* ja *työtön* kohdalla keskustelussa esiintyy ajatus siitä, etteivät hipit käy töissä vaan ”nauttivat sosiaalietuuksia”. *Työtöntä* käytetään pääasiassa negatiivisena adjektiivina kuvailemaan hippejä, kun taas *työ* esiintyy toistuvasti verbien ”eivät käy” sekä ”eivät tee” objektina. Semanttiselta merkitykseltään molemmat kollokaatit viittaavat siis samaan asiaan. Kollokaatille *kuulua* taas on tavanomaista, että sen yhteydessä luetellaan asioita, joiden katsotaan kuuluvan osaksi hippiyttä. Tällaisia asioita, jotka tulevat keskustelussa ilmi, ovat esimerkiksi huumeet sekä vihreät arvot.

Taulukko 6. Huumemerkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
poltella	42	3.92814	50
pilvi	43	3.88967	74
polttaa	44	3.88750	91
kannabis	91	3.33303	85
huume	92	3.32782	81

Huumemerkitysryhmä (taulukko 6) liittyy nimensä mukaisesti huumeisiin ja hippien huumeidenkäyttöön. Erilaiset sosiologian ja kulttuurintutkimuksen näkökulmasta tehdyt tutkimukset (ks. esim. Issitt 2009) osoittavat huumeiden olleen isossa roolissa 1960–70-luvun hippiaatteessa, minkä vuoksi olen myös tutkielmassani yhdistänyt ne osaksi hippiaate-merkitysryhmää. Huumeiden merkitysryhmässä kollokaatit jakautuivat huumesubstantiiveihin (*pilvi*, *kannabis*, *huume*) sekä verbeihin (*poltella*,

polttaa), joita käytetään keskustelussa huumeidenkäytön yhteydessä. Huumeet sekä huumeidenkäyttö esiintyvät useasti myös muiden merkitysryhmien kollokaattien yhteydessä.

Kollokaatteja *polttaa* ja *poltella* käytetään keskustelussa semanttisesti hieman eri tavoin. Kollokaatitiverbi *poltella* on frekventatiivinen le-johdos, jolla on lisäksi affektista käyttöä (VISK § 206, 354). Kyseisen kollokaatin le-johdos ilmentää erityisesti vähäisempää intensiivisyyttä (VISK § 354), kun vertaa kollokaattien *polttaa* ja *poltella* käyttöyhteyksiä (esimerkit 9 ja 10).

- 9) Sitä ei haluta nähdä samanlaisena asiana kuin sitä että joku *hippi* haluaa **pol-tella** vähän ruohoa, johon suhtaudutaan jotenkin inhon vallassa, vaikka asiasta ei omaa kokemusta olisikaan ja ollaan jopa ylpeitä siitä ettei tiedetä asiasta mitään, muutakuin että niin ei saa tehdä ja piste.
- 10) Monilla vain on semmoinen mielikuva että *hipit* ja rastatukat **polttavat** hasista tai käyttävät muita aineita eikä se mielestäni ole mikään positiivinen asia. Tunnen muutamia sen kaltaisia henkilöitä jotka ovat käyttäneet jotain aineita mutta en usko että kaikki kuitenkaan ovat samanlaisia.

Kollokaatin *poltella* vähäisempää intensiivisyyttä (esimerkki 9) korostaa lisäksi adverbilla *vähän*. Esimerkkivirkkeessä kirjoittaja pyrkii kyseisellä adverbilla sekä le-johdoksella vähentämään ”ruohon polttelun” stigmaa.

Huumemerkitysryhmän kollokaatit *pilvi* ja *kannabis* ovat synonyymeja sekä viittaavat molemmat marihuanaan. Kollokaatti *pilvi* on puhekielisempi ja slangimaisempi ilmaus marihuanalle kuin *kannabis*, mikä ilmenee myös kyseisen kollokaatin esiintymiskontekstissa. *Kannabikseen* verrattuna *pilvi* esiintyy etenkin enemmän alatyylisimmissä virkkeissä niin sisällöltään kuin kieliasultaan (esimerkit 11 ja 12).

- 11) Pitääkö tulla galaksin toiselta reunalta jauhamaan tollasta *hippi* paskaa. Ufo-miehet ei kertonu mitää mitä joku luonnonsuojelija-**pilvenpolttaja-hippi** ei olisi jo laulanut nuotiopiirissä.
- 12) Erilaisilla **huumeilla**, **kannabis** ja *hipit*, mainitakseni, saadaan ihmisessä poikkeavia tiloja. Väitän siis, että kokemukset Jumalasta ovat kemiallisia/fyysisiä reaktioita aivoissa.

Myös kollokaatti *huume* (esimerkki 12) esiintyy vastaavissa konteksteissa kuin *kannabis*.

4.1.3 Ajan ja paikan kuvaus

Ajan ja paikan kuvauksen merkitysryhmässä (taulukko 7) kollokaatit ilmaisevat etenkin aikaa ja paikkaa, joihin *hipit* yhdistetään. Tämän merkitysryhmän kollokaatteja ovat verbit *muuttaa* sekä *asua*, aikaa kuvaavat kollokaatit *entinen*, *ensimmäinen*, *luku* sekä *nykyään*, paikkaa kuvaavat kollokaatit *Helsinki*, *kaupunki* ja *sinne*.

Taulukko 7. Ajan ja paikan kuvauksen merkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
entinen	20	4.42962	94
luku	26	4.27912	326
Helsinki	36	4.06103	75
ensimmäinen	66	3.57200	55
kaupunki	69	3.53957	55
muuttaa	73	3.44599	63
asua	78	3.40089	68
nykyään	80	3.38369	65
sinne	98	3.24492	70

Ajan ja paikan kuvauksen kollokaattien yhteydessä keskustelussa ilmenee muun muassa vertauksia 1960–70-luvun hippiaikaan sekä nykyajan hippeihin. Kollokaatin *asua* kohdalla keskustelussa pohditaan erityisesti hippien asumistapoja. *Hipit* mielletään stereotyyppisesti esimerkiksi kommuuniasujiksi, mikä juontaa 1960-luvun hippien elämäntyylistä kommuuneissa (ks. esim. Issitt 2009). Kollokaatilla *ensimmäinen* viitataan erityisesti niin sanottujen alkuperäisten hippien synnyinpaikkaan kuten myös termiin ”ensimmäiset hipit” eli 1960–1970-lukujen hippeihin. Myös kollokaatin *entinen* yhteydessä viitataan 1960–1970-luvuilla eläneisiin *hippeihin*, mutta vain nykyajan näkökulmasta. Näin ollen kollokaatteja *ensimmäinen* ja *entinen* voidaan pitää sanan *hippi* yhteydessä synonyymeinä, sillä sekä ”ensimmäisillä hipeillä” että ”entisillä hipeillä” viitataan 1960–70-luvuilla eläneisiin *hippeihin*.

Kollokaatti *luku* ilmenee keskustelussa tavallisesti 1960-luvun yhteydessä, mutta myös esimerkiksi 2000-luvun. Kyseisen kollokaatin kohdalla näkyy erityisesti hippien ja hippiaatteen vertailua eri vuosikymmenillä, sekä keskustelua siitä, voiko nykyaikana olla enää ”aito hippi” (esimerkki 13). Kyseisessä esimerkivirkkeessä vuosilukujen välistä vertailua osoitetaan erityisesti konnektiivilla *näin ollen*, mikä ilmaisee lauseiden semanttista suhdetta (VISK § 820), sekä tässä tapauksessa syy-seuraus-suhdetta sille, miksi 2000-luvun hipit ovat vain ”plagiaatteja”.

- 13) Hipstereistä, ”hipeistä”, voitane sanoa sen verran, että Vietnamin sota on ohi ja beat-liikkeen suuret nimet (lukuun ottamatta Ferlinghettiä) ovat heittäneet veivinsä - näin ollen myös 2000-luvun *hipit* eivät voikaan olla *hippejä* - he kykenevät vain halpaan plagiointiin.

Kollokaatit *Helsinki* ja *kaupunki* heijastavat keskustelussa ajatusta siitä, että nykyään hipit eivät liberaalien aatteiden myötä asu muualla kuin kaupungeissa, sillä kaupungeissa heidät hyväksytään paremmin kuin maaseudulla. *Helsinki* myös saa sanan *hippi* yhteydessä pejoratiivisen merkityksen, sillä *Helsinkiin* yhdistetään niin *hippien* aikaansaama työttömyys kuin suuri ekologinen jalanjälki (esimerkki 14).

- 14) Teidänlaistenne kaltaiset suur **helsingissä** asuvat eko *hipit* jättävät aivan hillit-
tömästi suuremman ekologisen jalanjäljen kuin esimerkiksi yksikään alkupe-
räis kansan ihminen tai jopa ihan sandinaavinen metsästäjä.

Kyseisessä esimerkissä pejoratiivista merkitystä *Helsingin* ja *hippien* välille luodaan esimerkiksi puhuttelulla "teidänlaistenne kaltaiset", jolla kirjoittaja haluaa halveksi-
vaan sävyyn kiinnittää *hippien* huomion sekä yhdistää heidät Helsinkiin. Virkkeessä
ilmenee myös tietynlainen semanttinen ristiriitaisuus, sillä *hippien* oletetaan jättävän
suuren ekologisen jalanjäljen samalla, kun kirjoittaja käyttää heistä termiä "ekohippi".

4.1.4 Ulkonäön kuvaus

Hipeistä puhuttaessa on tavanomaista kuvata heidän ulkonäköään erilaisilla adjektiiv-
veilla, minkä vuoksi olen määrittänyt ulkonäön kuvauksen yhdeksi merkitysryh-
mäksi (taulukko 8). Tämän merkitysryhmän kollokaatit *pitkätukkainen/pitkätukka* ovat
yleisimmät adjektiivit, jolla *hippejä* kuvataan. Muita tämän merkitysryhmän kollokaat-
teja ovat *valkoinen, vanha, näköinen, tavallinen, tukka* sekä *nuori*.

Taulukko 8. Ulkonäön kuvauksen merkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvens-
sit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
pitkätukkainen	5	4.95199	61
pitkätukka	9	4.82197	55
valkoinen	19	4.46717	68
vanha	29	4.17558	368
näköinen	41	3.96713	90
tavallinen	57	3.68396	77
tukka	60	3.64833	57
nuori	67	3.56796	134

Kollokaatti *näköinen* itsessään viittaa ulkonäön kuvailuun, minkä vuoksi sen
yhteydessä esiintyy niin adjektiiveja kuin substantiiveja, joiden avulla *hippejä* kuva-
taan (esimerkki 15). Esimerkissä suhteutusadjektiivina toimii sanan *renttu* yhteydessä
oleva *näköinen* (VISK § 613).

- 15) Pelkää *hippejä* vai? Yksi asia mitä elämä on opettanut on että rentun **näköiset**
hipit ja retkut ovat sitä parasta porukkaa -kun taas vaaralliset väkivaltaa ihan-
noivat testosteronihirviöt näyttävät yleensä siisteiltä, lyhyine tai kaljuine päälä-
kineen...

Kollokaattien *pitkätukkainen/pitkätukka* sekä *tukka* kohdalla ilmenee asenteita siitä, mi-
ten kaikki pitkätukkaiset miehet ovat hippejä, ja että kaikilla hipeillä on aina pitkät
hiukset. Kyseiset kollokaatit toimivat siis adjektiiveina sanalla hippi. Pitkätukkaisia
hippejä lisäksi verrataan ulkonäöllisesti Jeesuskeen. Kollokaattien *pitkätukka* ja *tukka*

yhteydessä aineistossa ilmenee keskustelua siitä, kuinka toisaalta myös pitkätukkaiset miehet yhdistetään usein hippeihin ja huumeidenkäyttäjiin (esimerkki 16). Tällaiset asenteet antavat kollokaateille *pitkätukkainen/pitkätukka* adjektiiveina negatiivisen merkityksen sekä mielikuvan siitä, että pitkät hiukset miehillä ovat epäsiistit (esimerkki 17). Esimerkissä 17 tällaista mielikuvaa luodaan puhuttaessa *hipeistä* ja *hiippareista* samassa kontekstissa, jossa *hiipparilla* viitataan ”kummalliseen ja outoon kuljek-sijaan” (KS s.v. *hiippari*). *Hiipparin* kaltaiset -ri-loppuisilla johdoksilla onkin usein negatiivinen sävy (VISK § 254).

- 16) Mä oon tälläsen vanhan *hipin* näkönen **pitkätukka** karvanaama ja poliisin kysymyksien rivinvälistä olin lukevinani, että huumeet olivat poliiseilla mielessä.
- 17) Ennen miehillä oli siististi kammatut hiukset. Nykyisin taas tulee vastaan monen moista *hippiä* ja *hiipparia* **tukka** silmillä.

Kollokaateilla *vanha* ja *nuori* viitataan useasti ”vanhoihin ja nuoriin hippeihin”, joiden yhteydessä keskustelussa käyttäjät keskustelevat muun muassa omista kokemuksistaan 1960-luvun hippyydestä. Omia kokemuksiaan korostetaan esimerkiksi puhuttelemalla itseään ”minä nuorena hippinä”, mikä myös vahvistaa kirjoittajan omaa identiteettiään suhteessa hippeihin. Kollokaatin *vanha* yhteydessä puhutaan lisäksi niin sanotuista ”vanhanajan hipeistä”, joiden mielletään edustavan alkuperäisen hippiaatteen ideologiaa, joihin luetellaan esimerkiksi materialismin vastustaminen, dyykkaus sekä rakkaus ihmisiä kohtaan.

4.1.5 Negatiivissävytteiset sanat

Kuten merkitysryhmien kollokaateista ja konkordansseista ilmenee, *hipeistä* puhutaan Suomi24-keskustelufoorumilla usein negatiiviseen sävyyn. Tämän merkitysryhmän kollokaatit (taulukko 9) edustavat erityisesti sellaisia pejoratiivisia merkityksiä kanta-via sanoja, joita käytetään keskustelussa pääsääntöisesti ilmaisemaan halveksuntaa *hippejä* kohtaan sekä yleisesti negatiivisia käsityksiä *hipeistä*.

Taulukko 9. Negatiivissävytteisten sanojen merkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
homo	23	4.37137	155
ihme	28	4.19117	96
vittu	38	4.05152	244
haukkua	45	3.88750	56
tuollainen	48	3.77832	53
helvetti	55	3.74227	64
vetää	68	3.56061	71

Negatiivissävytteisten sanojen merkitysryhmään olen koonnut sellaisia kollokaatteja, joiden funktiona keskustelussa on esimerkiksi toimia vahvistavana etuliitteenä ilmaisemaan vihamielisyyttä *hippejä* kohtaan. Tällaisia kollokaatteja ovat *ihme*, *vittu* ja *helvetti*, joista kaksi jälkimmäistä ovat myös itsessään negatiivissävytteisiä sanoja. Näissä kollokaateissa frekvenssit ovat korkeammat noodin vasemmalla puolella, mistä voi tehdä oletuksen, että konkordansseissa nämä sanat ovat muodossa *ihmeen*, *vitun* ja *helvetin*. Tämä pitääkin paikkansa kyseisten kollokaattien esiintymiskontekstia tarkastellessa. Näiden kollokaattien avulla ilmaistaan muun muassa vähättelyä sekä negatiivisia asenteita *hippejä* sekä hippien ideologiaa kohtaan. Tämän merkitysryhmän kollokaattien tekstikonteksti on tyypillisesti kieliasultaan alatyylinen sekä provokatiivinen (esimerkit 18 ja 19). Tähän merkitysryhmään olen lisäksi jaotellut kollokaatin *tuollainen*, jota esiintyy keskustelussa proadjektiivina. Proadjektiivit eivät siis itsessään kuvaile ominaisuuksia (VISK § 610), mutta keskustelussa niillä viitataan *hippeihin* tavalla, joka korostaa kirjoittajan negatiivisia tunteita *hippejä* kohtaan (esimerkki 19).

18) Ja kaikki **vitun** *hipit* ja maailmanpelastajamulkut, älkää tulko nyt aukomaan päätänne siitä että "niillä köyhillä afrikkalaisilla on varmaan vielä kurjempaa..."

19) Olisi hyvä kun se poliisikoira olisi purrut tuollaista hippia kunnolla persuuksiin.

Kollokaatti *homo* esiintyy keskustelussa useasti haukkumasanana (esimerkki 9). Suomi24-keskusteluissa *homon* käyttö haukkumasanana onkin tavanomaista, esimerkiksi Jantusen (2018b) artikkelissa esiintyy sama ilmiö. *Homolla* ei siis sanan *hippi* yhteydessä puhuta seksuaalivähemmistöön kuuluvasta henkilöstä, vaan sen semanttinen merkitys on puhtaasti pejoratiivinen (esimerkki 20).

20) Kuri ja järjestys puuttuu maasta. Kaikenmaailman **homo** *hipit* hyppii jo silmille, kun tietävät ettei se tuomio heitä koske.

Kollokaattiverbi *haukkua* esiintyy *hipin* kanssa silloin, kun puhutaan "hipiksi haukkumisesta" (esimerkki 21). Esimerkissä kollokaattiverbille *haukkua* ei ole määritetty tekijää, vaikka verbi itsessään on monikon 3. persoonassa, eli verbi ei kuitenkaan ole subjektiton.

21) Jos kasvattais pitkän fledan niin sitten varmaan **haukkuisivat** *hipiksi*.

Tämän merkitysryhmän toinen kollokaattiverbi on *vetää*. Verbi *vetää* ei ole itsessään negatiivissävytteinen, mutta keskustelussa se esiintyy tavallisesti silloin, kun puhutaan "hippien turpaan vetämisestä" tai "hippien herneen nenään vetämisestä" eli loukkaantumisesta. Kollokaattiverbin *vetää* yhteydessä olevissa virkkeissä sana *hippi*

siis esiintyy tavallisesti partitiiviobjektina. Kyseinen kollokaatti esiintyy lisäksi huumaiden käytön yhteydessä, mutta yleisemmin silloin, kun puhutaan suoraan väkivalanteosta.

4.1.6 Uskonto

Kollokaattimäärältään pienin merkitysryhmä on uskonto, johon kuuluu kollokaatit *saatana*, *kristitty* sekä *jeesus* (taulukko 10).

Taulukko 10. Uskonto-merkitysryhmän kollokaatit ja niiden MI-arvot sekä frekvenssit.

Kollokaatti	Sija	MI	Frekvenssi
saatana	30	4.16189	119
kristitty	31	4.15987	62
jeesus	65	3.60278	151

Uskonnon merkitysryhmässä usein toistuvien kollokaattien joukossa on *jeesus*, joka esiintyy useasti myös muiden kollokaattien yhteydessä. Aineistossa *hippiä* käytetään kuvaamaan niin kristinuskon Jeesuksen ulkonäköä kuin Jeesuksen elämäntapaa sekä ideologiaa. Sekä Jeesuksen että *hippien* ulkonäköä kuvataan erityisesti sanalla *pitkätukkainen*. Elämäntavoissa ja ideologiassa ilmenee päihteiden käyttö sekä huono-osaisista huolehtiminen. Kollokaatin *jeesus* yhteydessä sekä *hipit* että *Jeesus* saavat semanttiselta merkitykseltään negatiivisia piirteitä, ja molempia sanoja käytetäänkin toistensa haukkumasanoina (esimerkki 22). Kyseisessä esimerkissä kollokaattia *jeesus* käytetään vertailun kohteena sanalle *hippi*, missä suhteutusadjektiivina käytetään sanaa *kaltainen*. Sanaa *kaltainen* käytetään tavallisesti adjektiivina, jolla suhteutetaan asioita, jotka eivät ole mitattavissa (VISK § 613).

- 22) Uskovaiset ovat varmaan hakanneet **Jeesuksen** mössöksi, kun taivaaseen ovat ennen aikojaan joutuneet. Se olisi kyllä oikein **Jeesuksen** kaltaiselle auttamattomalle *hipille*!

Toinen tämän merkitysryhmän kollokaatti on *kristitty*. Kyseisen kollokaatin yhteydessä pohditaan erityisesti uskonnollisuutta sekä sitä, voiko hipit olla kristittyjä. Kontekstiltaan uskonnon merkitysryhmä siis jääkin melko vähäiseksi, toisin kuin esimerkiksi Jantusen (2018b) artikkelissa, jossa yksi homouteen liittyvä toistuva diskurssi on uskonto. Kyseisessä artikkelissa uskonto ilmenee homouden yhteydessä monella eri tavoin. Kollokaatti *saatana* taas viittaa saatananpalvojiin, joiksi hipit mielletään keskustelussa.

4.1.7 Merkitysryhmien ulkopuolelle jäävät kollokaatit

AntConcin antamista kollokaateista myös sadassa merkitsevimmässä esiintyy paljon sellaisia kollokaatteja, jotka eivät ole analyysin ja tulosten kannalta merkittäviä. 84:stä lopulliselle kollokaattilistalle jääneestä kollokaatista noin 20 % ovat tällaisia. Nämä kollokaatit ovat erityisesti sellaisia, joille ei merkitysryhmien luokittelussa ilmene sopivaa merkitysryhmää, vaan ne esiintyvät lähinnä irrallisina ilman mitään selkeää kontekstia. Osasta näistä kollokaateista olisi mahdollista muodostaa niin sanotun puhuttelun ja uhkailun merkitysryhmän, mutta kyseisen ryhmän kollokaatit eivät olisi tuoneet sanan *hippi* analyysin kannalta merkittävää tietoa.

4.2 Sanan *hippi* diskurssit

Seuraavaksi tarkastelen diskursseja, jotka nousevat esille eri merkitysryhmien tarkastelun yhteydessä. Diskursseiksi olen nostanut sellaisia teemoja, jotka esiintyvät aineistossa toistuvasti merkitysryhmästä riippuen. Esiin nostetut diskurssit siis kuvastavat kansalaisnäkökulmasta Suomi24-käyttäjien käsityksiä hipeistä ja niihin liittyvistä aihepiireistä.

Toistuvina diskursseina aineistossa esiintyy erityisesti alkuperäisen hippiaatteen sekä modernin hippiaatteen diskurssit. Nostin nämä diskursseiksi, sillä keskustelussa *hippien* yhteydessä näkyy tavallisesti eräänlainen aikakonteksti, jossa ilmenee, puhutaanko alkuperäisistä 1960–1970-lukujen hipeistä vai nykyajan hipeistä. Alkuperäisen hippiaatteen diskurssissa keskustelussa viitataan 1960–1970-lukujen hippeihin ja hippiaatteeseen. Kyseisen diskurssin yhteydessä Suomi24-keskustelufoorumien käyttäjät heijastavat niin omia kokemuksiaan sen ajan hippiydestä kuin myös käsityksiään siitä, mitä hippitys tuolloin oli. Alkuperäisen hippiaatteen diskurssissa ilmenee melko stereotyyppiset käsitykset hipeistä sekä hippiaatteesta, kuten sodanvastaisuus, huumeidenkäyttö sekä ”rauha ja rakkaus”. Diskurssissa tulee esille niin alkuperäiset hipit ja hippitys niiden synnyinmaassa Yhdysvalloissa kuin Suomessakin.

Modernin hippiaatteen diskurssissa Suomi24-keskustelufoorumien käyttäjät eivät viittaa alkuperäisiin 1960–1970-lukujen hippeihin vaan puhuvat nykyajan hipeistä. Modernin hippiaatteen diskurssissa hipeiksi käsitetään esimerkiksi sellaiset ihmiset, jotka ulkonäöllisesti näyttävät stereotyyppisiltä hipeiltä. Erityisesti pitkät hiukset miehellä esiintyy keskustelussa yhdeksi tunnistettavaksi piirteeksi. Tässä diskurssissa myös hippiaatteen poliittisuus jää huomattavasti vähäisemmäksi kuin alkuperäisen hippiaatteen diskurssissa, sillä hipeistä puhutaan enemmänkin yhtenä tyyliryhmänä.

Aineiston ja merkitysryhmien tarkastelussa nousee vahvasti esille myös politiikka, minkä vuoksi tarkastelen sitä myös yhtenä diskurssina. Hippien poliittisen

suuntautumisen ajatellaan keskustelussa edustavan niin sanottuja ”punavihreitä arvoja” eli toisin sanoen Vasemmistopuolueen sekä Vihreiden poliittisia arvoja. Nämä poliittiset arvot nähdäänkin usein negatiivisessa valossa. Hippien ja eri poliittisten puolueiden ja niiden edustajien välille luodaan usein vastakkainasettelua, erityisesti silloin, kun kyseessä ovat oikeistopuolueet sekä eri ääriryhmät kuten natsit. 1960–1970-lukuihin viitattaessa politiikan diskurssissa ilmenee liberaalien aatteiden lisäksi erityisesti sodanvastaisuus sekä Vietnamin sota, joka sijoittuu alkuperäisen hippiaatteen ajalle.

Useiden merkitysryhmien kohdalla keskustelussa otettiin tavallisesti jollakin tavalla esille hippien aatteellisuus ja ideologiat, jotka olen myös nostanut yhdeksi diskurssiksi. Hippien aatteista puhuttaessa nousi esille erityisesti niin sanottu ”rauha ja rakkaus”, joka yhdistettiin esimerkiksi luonnonsuojeluun sekä myös kristinuskossa esiintyvään tietynlaiseen lähimmäisenrakkauteen.

Edellä esitetyt diskurssit noudattavatkin pitkälti hippien alkuperäiseen ideologiaan kuuluvia asioita. Tämä kuitenkin kertoo, että hipeistä puhutaan vielä hyvin stereotyyppisesti, eikä vuosikymmenten aikana hipit ole saaneet uusia merkityksiä. Modernin hippiaatteen diskurssi kuitenkin ilmentää Suomi24-keskustelufoorumien käyttäjien käsityksiä siitä, miten nykyajan hipit nähdään

5 YHTEENVETO JA PÄÄTELMÄT

Tutkielmassani lähdin selvittämään, minkälaisia eri kollokaatteja ja merkitysryhmiä sanaan *hippi* liittyy, sekä mitä eri diskursseja niistä nousi esille. Merkitysryhmiin jaotelin yhteensä 84 kollokaattia, joista noin 75 % otin mukaan analyysiin. Analyysissa tarkastelin kuutta eri merkitysryhmää: ihmisryhmät, hippiaate, ajan ja paikan kuvaus, ulkonäön kuvaus, negatiivissävytteiset sanat sekä uskonto. Merkitysryhmien analyysin perusteella poimin lopuksi vielä näkyvimmit diskurssit, jotka liittyvät sanaan *hippi*.

Erityisesti aineistosta ja merkitysryhmästä nousseet diskurssit, mutta myös suurimmaksi osin merkitysryhmätkin, heijastivat vahvasti hippiaatteen 1960–70-lukujen alkuperäistä ideologiaa, johon kuuluvat muun muassa niin konservatismiin vastustaminen, huumeet sekä sodan vastustaminen ”rauhan ja rakkauden” näkökulmasta. Hiipeistä siis puhutaankin edelleen Suomi24-keskustelufoorumilla hyvin stereotyyppisestä näkökulmasta, eikä hiipeistä puhuttaessa ole noussut merkittäviä uusia diskursseja. Tässä korostuu ajatus siitä, että niin semanttiset kuin rakenteellisetkin valinnat ja altistumiset kielessä heijastavat erilaisia diskursseja, eli tällöin myös muutos esimerkiksi sanan semanttisissa esiintymiskonteksteissa ei ole välttämättä nopeaa esimerkiksi sanan *hippi* kontekstissa, sillä kyseiseen sanaan liittyy paljon historiaa. Yleisesti kuitenkin voidaan ajatella, että koska kieli kehittyy nopeasti, niin myös diskurssitkin. (Baker 2006: 175–176.)

Toisaalta tutkielmasta myös selvisi se, että *hipit* itsessään luokitellaan toistuvasti Suomi24-keskustelussa yhdeksi tyyli ryhmäksi, jonka ideologinen ja poliittinen merkitys on jäänyt ainakin Internet-keskustelussa vähäisemmäksi. Tutkielmani osoittaa siis erityisesti sen, miten erilaiset merkitykset ja diskurssit jonkun tietyn sanan takana voivat säilyä samanlaisena useiden vuosikymmenten ajan, mutta toisaalta tietyt merkitykset voivat jäädä ajansaatossa taka-alalle. Kuitenkin myös tutkielmani kohdalla on hyvä pitää mielessä, että yksittäisen korpuksen tulokset kertovat vain kyseisen korpuksen sisällöstä, eivätkä niitä voi näin ollen yleistää laajemmin (McEnery, Xiao &

Tono 2006: 121). Suomi24-keskustelufoorumin käyttäjäkunnan käsityksiä *hippeistä* ei voi myöskään yleistää kaikkien suomalaisten näkökulmaksi.

Johdannossa esitin hypoteesin siitä, että sanaa *hippi* käytettäisiin negatiivisissa konteksteissa, kuten haukkumasanana, sillä *hippejä* on alun perinkin pidetty verrattain negatiivisena ihmisryhmänä (Howard 1969). Tähän väittämään Suomi24-keskustelufoorumi aineistona oli otollinen, sillä kyseiselle keskustelufoorumille on tyypillistä niin trollaus kuin asiattomat viestitkin (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua 2016: 10). Sanan *hippi* negatiiviset merkitykset ja esiintymiskontekstit ilmenivät jo sadasta merkitsevämmästä kollokaatista ennen varsinaista analyysia, mistä osasta muodostui negatiivissävytteisten sanojen merkitysryhmä. Negatiivinen konteksti ei kuitenkaan ylettynyt pelkästään näihin kollokaatteihin, vaan myös semanttiselta merkitykseltään neutraalit kollokaatit esiintyivät konkordansseissa useasti asiattomissa viesteissä, joissa kirjoittajat osoittivat halveksuntaa *hippejä* kohtaan.

Suomi24-korpuksesta sain kasattua riittävän laajan aineiston, mutta sen ongelmana on Suomi24-keskustelufoorumille, kuten todennäköisesti myös muille Internet-keskusteluaineistoille, tyypillinen roskaposti. Aineistoni sisälsi vielä duplikaattien poiston ja muun siistimisen jälkeen jonkin verran roskapostia sekä tyyli-merkitysryhmän kohdalla gallupeja. Uudelleentoteutettuna tutkielman aineistosta olisikin tärkeää systemaattisemmin ja manuaalisesti poistaa roskapostia ennen sen viemistä AntConc-konkordanssiohjelmaan, jolloin myös merkitsevimmät kollokaatit ja merkitysryhmät voisivat olla hyvinkin erilaisia tai antaa toisella tavalla painoarvoa eri merkitysryhmille. Kollokaatioanalyysiin liittyy tutkielmassani myös toinen ongelma, sillä kollokaattien jaottelu merkitysryhmiin osoittautui välillä haasteelliseksi. Monet kollokaateista esiintyi konkordansseissa verrattain tasaisesti useissa eri tekstikonteksteissa, jolloin olisin voinut luokitella ne yhtä hyvin johonkin toiseen merkitysryhmään.

Koska tutkin sanaa *hippi* sellaisenaan, esimerkiksi ilman mitään etuliitettä, tutkielmani ei välttämättä kerro kaikkea kyseisen sanan merkitysten ja diskurssien muodostumisesta. Internet-keskusteluissa törmää muun muassa sanaan *ituhippi*, jonka tarkastelun olen jättänyt tutkielmani ulkopuolelle. Pelkästään sanaa *hippi* tarkasteltaessa jatkotutkimuksessa olisi mielekkäämpää käyttää jotakin muuta teoreettista viitekehystä kuin korpusavusteista diskurssintutkimusta, sillä toista korpusta käytettäessä ei todennäköisesti saisi tarpeeksi merkittäviä ja eroavia tuloksia kuin Suomi24-korpuksesta. Jatkotutkimuksen kannalta esimerkiksi diskurssintutkimus sellaisenaan voisi antaa uusia näkökulmia sanan *hippi* tarkastelulle.

LÄHTEET

- Aller Media Oy 2019: *Suomi24 virkkeet -korpus 2001–2017, Korp-versio 1.1* [tekstikorpus]. Kielipankki. – <http://urn.fi/urn:nbn:fi:lb-2020021803> 3.12.2020.
- Anthony, Laurence 2019: *AntConc. Version 3.5.8. Computer Software*. Tokyo: Waseda University. – <http://www.laurenceanthony.net/> 5.12.2020.
- Baker, Paul 2006: *Using corpora in discourse analysis*. London: Continuum.
- Baker, Paul; Hardie, Andrew & McEnery, Tony 2006: *A glossary of corpus linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Baker, Paul & McEnery, Tony 2015: Introduction. – Paul Baker & Tony McEnery (toim.), *Corpora and Discourse Studies. Integrating Discourse and Corpora* s. 1–19. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Berger, Cynthia; Friginal, Eric & Roberts, Jennifer 2017: Representations of immigrants and refugees in US K-12 school-to-home correspondence: an exploratory corpus-assisted discourse study. – *Corpora* 12 (2) s. 153–179.
- Biber, Douglas; Conrad, Susan & Reppen, Randi 2007: *Corpus linguistics. Investigating language structure and use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- City Digital Group 2021. – <https://www.citydigital.fi> 8.2.2021.
- Davis, F. & Muñoz, L. 1968: Heads and freaks: Patterns and meanings of drug use among hippies. *Journal of health and social behavior*, 9 2, 156–64.
- Harju, Auli 2018: Suomi24-keskustelut kohtaamisten ja törmäysten tilana. *Media & Viestintä* 41 (1).
- Heikkinen, Vesa 2012: Diskurssi. – Heikkinen, V.; Voutilainen, E.; Lauerma, U. & Lounela, M. (toim.), *Genreanalyysi: Tekstilajitutkimuksen käsikirja* s. 94–99. Helsinki: Gaudeamus.
- Howard, John Robert 1969: The Flowering of the Hippie Movement. – *The Annals of the American Political and Social Science* 382 s. 43–55.
- Issitt, Micah L. 2009: *Hippies – A Guide to an American Subculture*. California: Greenwood Press.
- Jantunen, Jarmo Harri 2004: *Synonymia ja käännösuomi. Korpusnäkökulma samanmerkityksisyyden kontekstuaalisuuteen ja käännöskielen leksikaalisiin erityispiirteisiin*. Väitöskirja. Joensuun yliopisto.
- 2018a: Korpusavusteinen diskurssintutkimus (CADS): analyysiesimerkki homouden ja heterouden digitaalisista diskursseista. *AFinLA-E: Soveltavan Kielitieteen Tutkimuksia* 11 (2018) s. 20–44. – <https://doi.org/10.30660/afinla.69259> 6.1.2021.
- 2018b: Homot ja heterot Suomi24:ssä: analyysi digitaalisista diskursseista. – *Puhe ja kieli* 38 (1) s. 3–22.
- Johansson, Marjut; Jantunen, Jarmo H.; Heimo, Anne; Ahonen, Mirka & Laippala, Veronika 2018: Verkkokeskustelujen kansa: Korpusavusteinen diskurssianalyysi Suomi24-keskustelupalstasta. – *Sananjalka* 60 (60) s. 96–117.
- Knight, Dawn 2015: e-Language: Communication in the digital age. – Paul Baker & Tony McEnery (toim.), *Corpora and Discourse Studies. Integrating Discourse and Corpora* s. 20–40. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

- KS = *Kielitoimiston sanakirja*. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 166. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus ja kielikone 2020. – <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/> 4.12.2020.
- Lagus, Krista; Pantzar, Mika; Ruckenstein, Minna & Ylisiurua, Marjoriikka 2016: *Suomi24. Muodonantoa aineistolle*. Helsinki: Helsingin yliopisto. – https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/163190/257383_HY_VAL_T_suomi24_muodonantoa_aineistolle.pdf?sequence=15. 2.2.2021.
- Laippala, Veronika & Palander-Collin, Minna 2020: Korpusaineistot. – Luodonpää, M.; Hamunen, M.; Konstenius, R.; Miestamo, M.; Nikanne, U. & Sinnemäki, K. (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I–IV* s. 460–486. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Leech, Geoffrey 2000: Grammars of Spoken English: New Outcomes of Corpus-Oriented Research. – *Language Learning* 50 (4) s. 675–724.
- Lehto, Liisa-Maria 2018: *Korpusavusteinen diskurssianalyysi japaninsuomalaisten kielipuheesta*. Väitöskirja. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen laitos. – <http://urn.fi/urn:isbn:9789526219097> 13.2.2021.
- Lindfors, Jukka 2017: Rakkauden kesä 1967 toi kukkaishipit myös suomalaisten ällisteltäviksi. – *YLE* 21.7.2017. – <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/07/21/rakkauden-kesa-1967-toi-kukkaishipit-myos-suomalaisten-allisteltaviksi> 3.5.2021.
- Luttinen, Teija 2004: Hippiaate elää yhä ja voi hyvin. – *Kaleva* 18.1.2004. – <https://www.kaleva.fi/hippiaate-elaa-ya-ja-voi-hyvin/2128636> 3.5.2021.
- Luukka, M-R. 2000: Näkökulma luo kohteen: diskurssintutkimuksen taustaoletukset. – Kari Sajavaara & Arja Piirainen-Marsh (toim.), *Kieli, diskurssi & yhteisö* s. 133–160. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- McEnery, Tony & Hardie, Andrew 2012: *Corpus linguistics. Method, theory and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McEnery, Tony; Xiao, Richard & Tono, Yukio 2006: *Corpus-based language studies: An advanced resource book*. New York: Routledge.
- Miller, Timothy 1999: *The 60's Communes: Hippies and Beyond*. New York: Syracuse University Press.
- OED = *Oxford English Dictionary*. Oxford University press 2020. – <https://www.oed.com> 4.12.2020.
- Paltridge, Brian 2012: *Discourse analysis: an introduction*. London: Continuum.
- Partington, Alan: 2013: *Patterns and Meanings in Discourse: Theory and practice in corpus-assisted discourse studies (CADS)*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Partington, Alan; Duguid, Alison & Taylor, Charlotte 2013: *Patterns and meanings in discourse: Theory and practice in corpus-assisted discourse studies (CADS)*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Pälli, Pekka & Lillqvist, Ella 2020: Diskurssianalyysi. – Luodonpää, M.; Hamunen, M.; Konstenius, R.; Miestamo, M.; Nikanne, U. & Sinnemäki, K. (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I–IV* s. 374–411. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

- Silos, Jill Katherine 2003: "Everybody get together": The sixties counterculture and public space, 1964–1967. *Doctoral Dissertations* 170.
- Sinclair, John 1991: *Corpus, concordance, collocation*. Oxford: Oxford University Press.
- Stubbs, Michael 2001: *Words and phrases: corpus studies of lexical semantics*. Oxford: Blackwell.
- Teubert, Wolfgang 2004: Language and corpus linguistics. – Halliday, M.A.K.; Teubert, W.; Yallop, C. & Čermáková, A. (toim.), *Lexicology and corpus linguistics: An introduction* s. 73–112. London: Continuum.
- Teubert, Wolfgang & Čermáková, Anna 2004: Directions in corpus linguistics. – Halliday, M.A.K.; Teubert, W.; Yallop, C. & Čermáková, A. (toim.), *Lexicology and corpus linguistics: An introduction* s. 113–166. London: Continuum.
- Tyrkkö, Jukka & Taavitsainen, Irma 2012: Laajojen tekstimassojen luokitteluperusteista. – Heikkinen, V.; Voutilainen, E.; Lauerma, U. & Lounela, M. (toim.), *Genreanalyysi: Tekstilajitutkimuksen käsikirja* s. 309–319. Helsinki: Gaudeamus.
- VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. – <http://scripta.kotus.fi/visk> 8.3.2021.

LIITTEET

LIITE 1. SANAN HIPPI SATA MERKITSEVINTÄ KOLLOKAATTIA.

Kollokaatti	Frekvenssi	MI
rauta	58	5.08568
juppi	106	5.07110
hoppari	128	5.06024
hurja	53	5.00071
pitkätukkainen	61	4.95199
punkkari	313	4.86413
nörtti	52	4.84198
rockari	54	4.83503
pitkätukka	55	4.82197
hetero	55	4.82197
natsi	82	4.78744
rokkari	111	4.73160
kommari	84	4.71165
punk	76	4.70358
hevari	118	4.65698
rock	63	4.52691
gootti	204	4.52589
juntti	85	4.47955
valkoinen	68	4.46717
entinen	94	4.42962
kommunisti	74	4.40424
tavis	84	4.40398
homo	155	4.37137
työtön	67	4.31616
hörhö	52	4.29230
luku	326	4.27912
linus	51	4.26428
ihme	96	4.19117
vanha	368	4.17558
saatana	119	4.16189
kristitty	62	4.15987
linux	52	4.14315
anarkisti	56	4.13856

sivari	99	4.13796
tms	55	4.07723
helsinki	75	4.06103
ym	69	4.05481
vittu	244	4.05152
vihreä	136	4.02465
hei	50	3.99911
näköinen	90	3.96713
polttella	50	3.92814
pilvi	74	3.88967
polttaa	91	3.88750
haukkua	56	3.88750
eräs	52	3.82122
joku	504	3.78648
tuollainen	53	3.77832
yms	57	3.77007
lähinnä	53	3.76853
rauha	110	3.75996
suomalainen	142	3.75957
rakkaus	92	3.74572
jne	121	3.74267
helvetti	64	3.74227
aate	60	3.72233
tavallinen	77	3.68396
vapaa	54	3.65623
vai	298	3.65225
tukka	57	3.64833
rakastaa	69	3.64435
siis	216	3.64301
taitaa	95	3.64001
tää	85	3.62604
jeesus	151	3.60278
ensimmäinen	55	3.57200
nuori	134	3.56796
vetää	71	3.56061
kaupunki	55	3.53957
tai	666	3.51701
d	121	3.49651

kuulua	117	3.46938
muuttaa	63	3.44599
oikein	86	3.44271
tuntee	92	3.43824
muutama	82	3.43269
kuulla	72	3.40318
asua	68	3.40089
mennä	334	3.38941
nykyään	65	3.38369
työ	158	3.37643
näyttää	91	3.36984
taas	143	3.36828
vaan	406	3.36562
kai	65	3.36554
muu	537	3.35740
kuten	118	3.35135
sä	175	3.34813
mikään	463	3.33510
eli	175	3.33496
kannabis	85	3.33303
huume	81	3.32782
toi	65	3.32407
yrittää	91	3.29843
sinä	369	3.29776
x	184	3.26583
sellainen	139	3.26048
sinne	70	3.24492
kyllä	286	3.24001
tuo	283	3.22605